

Sygn. akt V U 830/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: st. sekr. sądowy Katarzyna Zadrozna

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania **J. P.**

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 5 kwietnia 2013 r., znak (...)

o emeryturę

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu J. P. prawo do emerytury od 16 marca 2013 r.

II. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego

III. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego J. P. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania.

UZASADNIENIE

Ubezpieczony J. P. w odwołaniu od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 5 kwietnia 2013 roku, znak (...) domagał się jej zmiany, poprzez przyznanie mu prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym.

W uzasadnieniu odwołania podniósł, że nie zaliczono mu do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia od 1 września 1968 roku do 30 czerwca 1983 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G., a także od 1 lipca 1983 roku do 31 października 1989 roku oraz od 1 grudnia 1989 roku do 31 października 1990 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w M. oraz zatrudnienia w Zakładzie (...) w S..

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wniósł o oddalenie odwołania.

W uzasadnieniu odwołania organ rentowy podniósł, że na podstawie przedłożonych dowodów uznał za udowodniony okres zatrudnienia wynoszący ogółem 30 lat, 4 miesiące i 1 dzień, w tym 2 miesiące pracy w warunkach szkodliwych .

Pozwany organ rentowy wskazał, że na podstawie przepisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze(Dz.U. Nr. 8, poz 43) rodzaj wykonywanej pracy powinien być wymieniony w wykazach A lub B stanowiących załącznik do wymienionego rozporządzenia, praca musi być wykonywana na stanowiskach wymienionych w przepisach ustalonych przez właściwych ministrów, kierowników centralnych, praca musi być

wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, okres pracy w szczególnych warunkach stwierdza wyłącznie pracodawca na podstawie posiadanej dokumentacji,
w świadectwie wykonywania pracy w warunkach szczególnych wystawionym według wzoru.

Mając powyższe na względzie organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach okresów:

-od 1 września 1968 roku do 30 czerwca 1983 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G.

- od 1 lipca 1983 roku do 31 października 1989 roku i od 1 grudnia 1989 roku do 31 października 1990 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w M..

W związku z tym, że ubezpieczony nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych pozwany organ rentowy nie znalazł podstaw do przyznania emerytury.

Sąd ustalił, co następuje:

Ubezpieczony J. P., urodzony (...), lat (...), w dniu 18 lutego 2013 roku złożył wniosek o emeryturę.

Ubezpieczony posiada niekwestionowany przez organ rentowy staż ubezpieczeniowy wynoszący ogółem 30 lat, 4 miesiące i 1 dzień okresów składkowych i nieskładkowych, w tym 2 miesiące pracy w warunkach szkodliwych . Ubezpieczony w chwili składania wniosku o emeryturę należał do OFE, niemniej wniósł o przekazanie środków zgromadzonych na otwartym rachunku emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Organ rentowy nie uwzględnił ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych zatrudnienia od 1 września 1968 roku do 30 czerwca 1983 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G., ponieważ w przedłożonym świadectwie pracy z dnia 7 lipca 1992 roku podano stanowisko „ monter rurociągów”, w świadectwie pracy z 30 czerwca 1983 roku wpisano stanowisko „ monter spawacz” , natomiast w świadectwie pracy w szczególnych warunkach z dnia 30 czerwca 1993 roku wskazano stanowisko „spawacz monter ”. Nadto, wskazał, że w powołanym zarządzeniu resortowym nie ma pozycji 43 w wykazie A działu XIV.

Organ rentowy nie uwzględnił także okresu od 1 lipca 1983 roku do 31 października 1989 roku i od 1 grudnia 1989 roku do 31 października 1990 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w M., ponieważ z dokumentacji znajdującej się w dokumentacji organu rentowego wynika, że pracodawca zgłosił ubezpieczonego do ubezpieczeń w charakterze „ monter” oraz „ monter –spawacz” , stanowisko „ spawacza” nie zostało wykazane.

Do okresu pracy od 1 grudnia 1990 roku do 26 maja 2007 roku w (...)u J. K.organ rentowy nie odniósł się w ogóle.

Decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z dnia 5 kwietnia 2013 r., znak (...) odmówiono ubezpieczonemu prawa do emerytury.

Dowody: wniosek k.1-3, kwestionariusz k.4, karta przebiegu zatrudnienia k.16, decyzja ZUS – k. 25 akt ZUS,

J. P. po ukończeniu przyzakładowej szkoły zawodowej w zawodzie monter rurociągów przemysłowych w G. od 1 września 1968 roku podjął zatrudnienie w Przedsiębiorstwie (...) w K.. Początkowo był zatrudniony na stanowisku montera, następnie został skierowany na kurs spawacza.

Ubezpieczony zdobył uprawnienia spawacza. Podstawowy kurs spawania elektrycznego odbywał od 27 grudnia 1973 roku do 29 czerwca 1974 roku, natomiast od 5 listopada 1984 roku nabył uprawnienia spawacza gazowego acetylenowego.

Ubezpieczony po zdobyciu uprawnień spawacza od dnia 1 lipca 1974 roku do 30 czerwca 1983 roku stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się spawaniem.

Monterzy zajmowali się przygotowywaniem rur rurociągów i ich docinaniem rur, łączeniem rur (heftowane), a spawacze tylko i wyłącznie spawaniem tj. spawem ciągłym czyli na gotowo. W zakładzie pracy były brygady monterów 10-15 osobowe, spawaczy było około 5.

Ubezpieczony pracował z S. S., A. D..

W okresie od 1 grudnia 1990 roku do 26 maja 2007 roku ubezpieczony był zatrudniony w (...)u J. K.. Ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się pracami spawalniczymi. J. P.pracował razem z R. M..

Dowód: książeczka spawacza nr (...) i nr (...) k. 19 -24 akta ZUS , zaświadczenie k.25, zeznania świadków: S.S., A. D. , R. M. k.34 verte -36 akta sprawy, świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych k.5, zaświadczenie k.6, świadectwo pracy k.8 akta Zus

Praca ubezpieczonego w czasie zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)w K.od 1 lipca 1974 roku do 30 czerwca 1983 roku (9 lat) , a także od 1 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku (8 lat, 1 miesiąc) w (...)u J. K.była pracą w warunkach szczególnych.

Ubezpieczony według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku posiada ponad 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych.

Dowód: j/w

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Kwestią wymagającą rozstrzygnięcia w przedmiotowej sprawie było ustalenie uprawnień ubezpieczonego do wcześniejszej emerytury z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z art.184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2009 roku, Nr 153, poz. 1227) ubezpieczonym urodzonym po 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27

W myśl ust. 2 art. 184 emerytura przysługuje ubezpieczonym, którzy nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27, to 25 lat w przypadku mężczyzny (art. 27 pkt 2). Wiek emerytalny wynika z § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., nr 8, poz. 43 ze zm.), do którego odsyła art. 32 ust. 4 powołanej ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Dla mężczyzny jest to 60 lat.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w załączniku A w Działach od I do XIV wymienia rodzaje prac, które są pracą w warunkach szczególnych.

Ponadto należy dodać, iż w myśl § 2 ust. 1 tegoż rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

W niniejszej sprawie poza sporem było, że ubezpieczony ma 60 lat, nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego, posiada wymagany ponad 25 letni staż pracy liczony na dzień wejścia w życie ustawy tj. na dzień 1 stycznia 1999 roku. Nadto poza sporem jest, że ubezpieczony wykazał 2 miesiące okresów pracy w szczególnych warunkach.

Strony różniły się jedynie co do oceny, czy został spełniony warunek posiadania przez ubezpieczonego co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Oznacza to, iż jedyną przesłanką jaką musiał ubezpieczony udowodnić w przedmiotowej sprawie była praca w warunkach szczególnych w wymiarze 15 lat według stanu na dzień 1 stycznia 1999 roku.

Zgodnie § 22 ust 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz.U. Nr 237 poz. 1412) środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia na podstawie umowy o pracę, powołania, wyboru, mianowania oraz spółdzielczej umowy o pracę jest świadectwo pracy, zaświadczenie płatnika składek lub innego właściwego organu, wydane na podstawie posiadanych dokumentów lub inny dokument, w tym w szczególności:

1) legitymacja ubezpieczeniowa;

2) legitymacja służbowa, legitymacja związku zawodowego, umowa o pracę, wpis w dowodzie osobistym oraz pisma kierowane przez pracodawcę do pracownika w czasie trwania zatrudnienia.

Jeżeli pracownik ubiega się o przyznanie emerytury lub renty z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, zaświadczenie zakładu pracy powinno stwierdzać charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie takiej emerytury lub renty.

Argumentacja organu rentowego w przedmiocie niezaliczenia ubezpieczonemu spornych okresów: od 1 września 1968 roku do 30 czerwca 1983 roku z tytułu zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w G., od 1 grudnia 1989 roku do 31 października 1990 roku z tytułu zatrudnienia w Zakładzie (...) w M. sprowadzała się do twierdzenia, iż przedłożone przez ubezpieczonego w świadectwa pracy wykazywały rozbieżności w określeniu stanowisk. Powyższe zarzuty są nietrafne. Przede wszystkim sam brak świadectwa pracy w szczególnych warunkach, albo rozbieżności w nazewnictwie stanowisk nie przesądzały jeszcze o tym, że ubezpieczony w spornych okresach nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach. Należy podkreślić, że wykonywanie pracy w szczególnych warunkach można wykazać za pomocą innych środków dowodowych, co też miało miejsce w sprawie.

W postępowaniu przed sądem ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom.

Według art. 473 § 1 kpc w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych nie stosuje się przed sądem przepisów ograniczających dopuszczalność dowodu z zeznań świadków i z przesłuchania stron.

Ten wyjątek od ogólnych zasad, wynikających z art. 247 KPC, sprawia, że każdy istotny fakt (np. taki, którego ustalenie jest niezbędne do przyznania ubezpieczonemu prawa do wcześniejszej emerytury), może być dowodzony wszelkimi środkami dowodowymi, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe (vide wyrok SN z 4 października 2007 r. I UK 111/07).

W ocenie Sądu jest oczywiste, iż brzmienie zajmowanego stanowiska, jakie widnieje w dokumentach prowadzonych i wystawionych przez pracodawcę nie może mieć rozstrzygającego znaczenia w sprawie. Decyduje rodzaj wykonywanej pracy, co nadto wynika z powołanych wyżej przepisów prawa, w szczególności art. 32 ust. 2 który stanowi, iż

dla celów ustalenia uprawnień do emerytury w obniżonym wieku za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia.

Rodzaje prac ustala się na podstawie powołanego już wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, który w wykazie A w Dziale XIV poz. 12 brzmi: prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo-wodorowym.

Dokonując oceny zgromadzonego materiału dowodowego, Sąd uznał, że zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił ustalić, że ubezpieczony w okresie od 1 lipca 1974 do 30 czerwca 1983 roku podczas zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...)w K., świadczył pracę na stanowisku spawacza stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Wynika to z zeznań słuchanych w sprawie świadków pracujących w spornym okresie razem z ubezpieczonym tj. S. S. oraz A. D..

Zeznania świadków Sąd uznał za wiarygodne albowiem były one stanowcze, logiczne, zgodne i wzajemnie się uzupełniały. Odnoszą się zarówno do rodzaju i okresów zajmowanego przez ubezpieczonego stanowiska. Świadkowie byli osobami, które miały bezpośredni kontakt z ubezpieczonym w trakcie świadczenia przez niego pracy w przedmiotowym zakładzie pracy, zorientowane zatem były w materii będącej przedmiotem ich zeznań. Zeznania świadków znajdują także potwierdzenie w dokumentach zgromadzonych w aktach sprawy i aktach organu rentowego między innymi w książce spawacza. Przedstawiona przez ubezpieczonego książeczka spawacza wyraźnie potwierdza w jakich okresach ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę spawacza. Zarówno treść tych dokumentów, jak ich autentyczność, nie budzi wątpliwości, czego sam organ rentowy nie kwestionował.

Na marginesie zauważyć należy, że do obowiązków spawacza oprócz prac typowo spawalniczych należą również prace polegające na wcześniejszym połączeniu elementów, które następnie zostaną pospawane. Zatem są to prace ściśle związane z przebiegiem procesu spawania, wobec czego nie ma podstaw do ich wyłączenia z prac spawalniczych. Należy zauważyć, że ustawodawca, określając pracę w szczególnych warunkach, wyraźnie użył określenia „przy spawaniu” zamiast terminu „spawacz”, co pozwala objąć nim także w/w prace monterskie. Takie rozumienie rozważanego zwrotu wynika z jego wykładni językowej, prowadzącej do wniosku, że podobnie jak inne podobne zwroty, np. „przy sprzątaniu”, obejmuje czynności związane ze spawaniem. Tak więc mimo nazwy stanowiska jako prace monterskie, były one ściśle związane z przebiegiem procesu spawania, a ubezpieczony wykonywał w tym zakresie prace przy spawaniu. Natomiast zgromadzone w sprawie dokumenty w żaden sposób nie dowodzą, iż ubezpieczony wykonywał prace monterskie nie związane z procesem spawania.

W ocenie Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwala na ustalenie, że praca w Przedsiębiorstwie (...)w K. od 1 lipca 1974 roku do 30 czerwca 1983 roku (9 lat) , a także od 1 grudnia 1990 roku do 31 grudnia 1998 roku (8 lat, 1 miesiąc) w (...)u J. K. była pracą w warunkach szczególnych.

Powyższe dowody i ustalenia stanowiły wystarczającą podstawę do uwzględnienia spornych okresów. Wynika z nich, iż odwołujący stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał czynności spawacza. Okresy te podlegały zaliczeniu całości do stażu pracy w warunkach szczególnych, w związku z zapisem w Wykazie A Dziale XIV poz. 12 (prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowo wodorowym)

Uwzględniony okres pracy w warunkach szczególnych wyniósł ponad wymagane 15 lat i uprawnia J. P. do uzyskania prawa do emerytury w obniżonym wieku. Prawo do świadczenia przyznano od 16 marca o 2013 roku tj. od daty osiągnięcia 60 lat.

W związku z powyższym, na podstawie art. 477¹⁴ §2 kpc Sąd zmienił zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. w ten sposób, że przyznał J. P. prawo do emerytury od dnia 16 marca 2013 roku o czym orzekł jak w punkcie I sentencji.

Ustalenie, czy ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresie zatrudnienia w spornych okresach pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych wymagało rozważenia, czy czynności przezeń wykonywane były pracą w warunkach szczególnych oraz wymagało przeprowadzenia postępowania dowodowego przez Sąd.

Z tych przyczyn nie można przypisać organowi rentowemu odpowiedzialności za nieprzyznanie świadczenia emerytalnego. Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd wyroku nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za nieprzyznanie prawa do emerytury, o czym orzekł jak w punkcie II sentencji.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie §11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349 ze zm.) w zw. z art. 98 § 1 kpc i art. 108§1 kpc – punkt III sentencji wyroku.